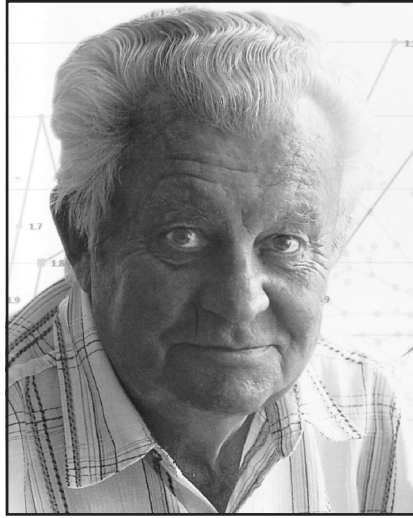

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ОССОВСЬКОГО

З червня 2010 року пішов з життя Володимир Леонідович Оссовський — професор кафедри соціології Національного університету “Києво-Могилянська академія”, один із фундаторів сучасної української соціології.

Володимир Леонідович народився 2 жовтня 1935 року в Одесі. Закінчив Одеський державний університет ім. І.І.Мечникова (1960), аспірантуру Київського державного університету ім. Т.Г.Шевченка (1968). Викладав у сільській школі (1961–1963), потім в Одеському політехнічному інституті (1963–1966), Київському інституті народного господарства (1968–1970), був старшим науковим співробітником Інституту філософії АН України (1970–1979) та завідувачем відділу Інституту філософії АН України (1979–1989). Упродовж 1989–1990 років працював в Інституті політології та соціального управління, у 1990–1992 роках — у Секретаріаті Верховної Ради України. У 1992–1993 обіймав посаду завідувача відділу Інституту соціології НАН України, а у 1993–1996 роках — заступника директора Інституту соціології НАН України. Від 1997-го до 2010-го був професором кафедри соціології Національного університету “Києво-Могилянська академія”.

1969 року Володимир Леонідович захистив кандидатську дисертацію “Загальні та специфічні фактори розвитку виробничої демократії”, а 1986-го — докторську дисертацію “Цінності професійної діяльності (досвід і методологічні проблеми соціологічного дослідження)” і здобув науковий ступінь доктора філософії за спеціальністю “Прикладна соціологія”. У 1989 році йому присудили вчене звання професора.

Володимир Леонідович був членом спеціалізованої ради із захисту докторських і кандидатських дисертацій Інституту соціології НАН України, головою редколегії часопису “Наукові записки НаУКМА. Соціологічні науки”, членом редколегії часопису “Соціологія: теорія, методи, маркетинг”, членом редакційної ради часопису “Социологические исследования” (Москва).

Наукові й дослідницькі інтереси Володимира Леонідовича зосереджувалися в царині соціології громадської думки, соціології масових комунікацій, методології соціологічних досліджень. Володимир Леонідович є автором понад 80 наукових праць: “Активність трудящих в управлінні виробництвом” (1973), “Престиж професій і проблеми соціально-професійної орієнтації молоді” (у співавторстві, 1979), “Трудові орієнтації молоді: досвід і програма соціологічного дослідження” (1985), “Професійне самовизначення і трудовий шлях молоді” (у співавторстві, 1987), “Масова інформація і громадська думка” (у співавторстві, 1990), “Громадська думка і влада: механізми взаємодії” (у співавторстві, 1993) та навчальний посібник “Соціологія громадської думки” (2005) та ін.

Невіддільною складовою професійної діяльності В.Оссовського була підготовка молодих учених і викладачів. Під його керівництвом близько півтора десятка аспірантів і докторантів успішно захистили дисертації.

На кафедрі соціології Національного університету “Києво-Могилянська академія” Володимир Леонідович викладав курси “Загальна соціологія”, “Якісні методи соціологічних досліджень”, “Соціологія масових комунікацій”, “Соціологія громадської думки”.

З 1997 року саме Володимир Леонідович викладав кожному новому поколінню студентів-соціологів Могилянки ази соціологічної науки, до того ж викладав так, що мало хто залишався байдужим чи невдоволеним. Першокурсники від першого знайомства із соціологією за посередництва Володимира Леонідовича набували найприємніших вражень, обрана ними спеціальність ставала найцікавішою і найкориснішою для ґрунтовного й цілісного розуміння суспільства, в якому вони живуть. Своїми враженнями студенти обмінюються у віртуальному просторі могилянського форуму, де анонімність і неформальність спонукає до відвертості. Ось лише кілька висловлювань, із збереженням неформального студентського стилю:

“І взагалі, свого часу, коли ми були переляканими фрешами, яких знайомили з кафедрою, саме Оссовський був тим добрим дядечком, який сказав щось дуже позитивне і всіх заспокоїв...”

“Оссовський чудовий!!! Він вражає лише приємно!!! А насправді, як на мене, дядько просто супер, принаймні вміє викладати матеріал цікаво і ненапружливо. І просто, я люблю Оссовського за стиль подачі матеріалу. З ним іноді й весело буває”.

“Оссовський — прекрасний. Напевне, у нього є свої недоліки, але позитивні моменти для мене їх затьмарюють. І взагалі, я його люблю...”

“Лекції суперові! Та й семінари були непогані... Класичний гуманістичний підхід до навчання... Якщо тобі це потрібно — вчи, якщо ні — твої проблеми, тебе ж ніхто не напружує, а та оцінка, яку ти потім отримуєш, якраз і показує те, наскільки ти зацікавлений тим, що вчиш...”

Згадуючи Володимира Леонідовича, мимоволі запитуємо себе, а чи змогли ми, проживши довге нелегке життя, зберегти відвертість і доброзичливість, готовність за першим покликом прийти на допомогу, високий професійний рівень, уміння і бажання знову й знову терпляче відповідати на нескінченні “чому?” кожного нового покоління юних соціологів.

А Володимир Леонідович міг...

*Колеги з кафедри соціології
Національного університету
“Києво-Могилянська академія”*

Мій Оссовський

“Луковиця пам'яті”, говорить Гюнтер Грас, згадуючи своє довге життя і тривалу історію. Коли щоразу підступають сльози, варто лише торкнутися прозорих пелюстків того часу, який не повернути і не змінити. Має бути в кожного, хто перейшов певні рубежі, вже заготовлений цей плід, що сочиться гірким нектаром, що ввібрав у себе всю нашу сентиментальність і німоту, котрі і є найпершим жестом, зверненим услід. Але на моєму столі в тендітній посудині якісь інші дивовижні плоди, що запаморочливо пахнуть, перехоплюючи подих, щоби приховати свій терпкий до лівостороннього болю присмак. Ніби непомітно їх стає дедалі більше, але їх завжди можна буде перелічити. Ці прості обчислювальні операції відбуваються самі по собі, з нагоди і невідомо чому, застають зненацька у призначених не для того ситуаціях, коли начебто все, зрештою, нормально, і безтурботність уже вимальовується на обрії. Стани пам'ятства, що тепер постійно нас супроводжують.

Про це я ще нічого не знаю, коли стою в коридорі шостого поверху на Кірова, 4 й очікую на Оссовського Володимира Леонідовича, як мені назвали його ім'я. З прочинених дверей лунає голос Віри Ілларіонівни (здається, вона встигла мене розгледіти) з обіцянкою взяти до себе в машбюро, якщо доведеться. І от імпозантний, з веселими очима і світлою рудою шевелюрою чоловік крутить у руках, ніби якусь незрозумілу річ, мій університетський